

Situació de la recol·lecció de plantes aromàtiques i medicinals silvestres a Catalunya

Autoría: Cristóbal Cabau R.; Moré Palos E.

Edición: Grup de Plantes Aromàtiques i Medicinals. Programa de Bioeconomia, Salut i Governança. Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya (CTFC).

Maquetación: CTFC

Año: 2025

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18231845>

Per citar aquest document o part del seu contingut s'ha de fer referència a:

Cristóbal Cabau R.; Moré Palos E. (2024). Situació de la recol·lecció de plantes aromàtiques i medicinals silvestres a Catalunya a desembre 2024. Projecte GESTES - Interreg Poctfea 2024-2026

·Introducció·

Per tal de poder saber en quina situació és troba a Catalunya l'aprofitament d'espècies silvestres de Plantes Aromàtiques i Medicinals (PAM), durant la primavera 2024 és va enviar una enquesta a tècnics i gestors d'espais naturals, associacions de propietaris, responsables territorials del servei de boscos del Departament d'Agricultura, etc. que va arribar a 62 destinataris (taula1). En paral·lel també es van demanar dades d'incidències, actuacions i intervencions relacionades amb la recollecció de plantes silvestres als cossos de seguretat que actuen a la Catalunya Rural com són els Agents Rurals, Mossos d'Esquadra i Seprona.

L'enquesta volia recollir quines eren les espècies i les zones geogràfiques amb major pressió de recollecció i si aquesta recollecció era per ús domèstic o comercial.

De totes les enquestes enviades, només es van recollir 20 respostes (32%) i els tres agents de l'autoritat (Seprona, Mossos d'Esquadra i Agents Rurals) ens van facilitar molta informació, i en algun cas, d'una sèrie temporal de més de 10 anys.

Enquesta:

https://docs.google.com/forms/d/1v3PsRfEAE8DAF59Hh9rdzNahEKQhNZdnWMCuuhE_los/edit

Taula 1. Entitats receptores de l'esquesta enviada durant la primavera 2024 des del grup de plantes aromàtiques i medicinals del CTFC.

Enviades	Rebudes
Espais Naturals de la Diputació de Barcelona	
Parc del Castell de Montesquiu	
Parc Natural de St. Llorenç del Munt i l'Obac	
Parc del Montnegre i el Corredor	✓
Associacions de Propietaris Forestals	
Associació Propietaris Forestals Serralada Litoral Central	
Associació de Propietaris Forestals del Montnegre i el Corredor	
Associació de Propietaris Forestals Serra de Bellmunt-Collsabra	
Associació de Gestors Forestals de les Gavarres	
Associació de propietaris forestals de Castellar del Vallès, Gallifa i Sant Llorenç Savall	
Associació de propietaris forestals Valls del Montcau	
Associació de propietaris forestals Gavarres - Moianès	
Associació de propietaris forestals Boscos Bages-Anoia	
Associació de Propietaris Agroforestals del Baix Llobregat	
Associació Berguedà Verd	
Associació de Propietaris Forestals del Lluçanès	
Associació de Propietaris Forestals del Massís del Garraf	✓
Associació de Propietaris del Montseny	✓
Associació de Gestió Forestal Montseny Ponent	
Associació de Propietaris Rebrot	
Associació de Propietaris Agroforestals de Castellbisbal, Rubí, Abrera i Ullastrell	
Associació de Propietaris Forestals Serres Miralles-Orpinell	
Associació de Propietaris Forestals Serralada Pre-litoral del Penedès	
Associació de Propietaris Serra de Rubió	
Associació de Propietaris Tres Castells del Bages	
Associació de Propietaris Forestals Valls del Montcau	
Federació ADF Catalunya	
Associació Boscos del Bages Nord	
Espais Naturals de Ponent (Diputació de Lleida)	
Serra del Montsec	
Vall de Vinaixa	
Espais Naturals de Tarragona	
Serra de la Llena-muntanyes de Prades	
Altres	
BOSCAT	
ELFOCAT	✓
Consorci Forestal de Catalunya	
Centre de la Propietat Forestal	
Serveis Territorials del DARPA	
Barcelona	✓
Girona	
Lleida	

Alt Urgell	✓
Pallars Sobirà i Alta Ribagorça	✓
Tarragona	✓
Terres de l'Ebre	✓
Catalunya Central	
Conselh Generau d'Aran	
Parcs i Consorcis d'Espais Naturals	
Consorti Les Gavarres	✓
Consorti de l'Alta Garrotxa	
Consorti del Parc Natural Serra de Collserola	✓
Consorti del Parc de la Serralada Litoral	✓
Consorti espais interès natural del Ripollès	
Consorti Serra de Llaberia	
Paratge Natural d'Interès Nacional del Massís del Pedraforca	
Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet	
Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera	✓
Parc Natural del Montseny	
Parc Natural de l' Alt Pirineu	✓
Parc Natural del Cadí-Moixeró	✓
Parc Natural de Cap de Creus	✓
Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser	✓
Parc Natural de Collserola	✓
Parc Natural dels Ports	✓
Parc Natural de la Serra de Montsant	
Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa	
Patronat de la Muntanya de Montserrat	✓
Reserva Natural de Mas de Melons	

Del buidat de les 20 enquestes rebudes se n'obté una idea de l'estat actual de l'activitat de recol·lecció o aprofitament de plantes aromàtiques i medicinals a Catalunya.

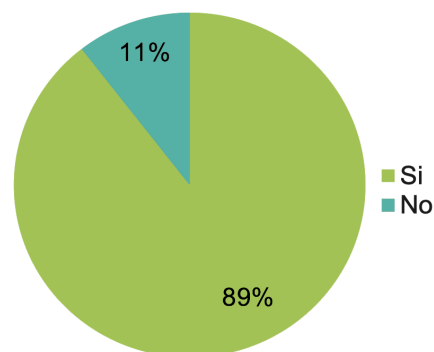

·Resultats de l'enquesta·

Pregunta 1. Coneixes si existeix aprofitament silvestre d'espècies vegetals al vostre territori?

Gairebé el 90% dels actors que han respòs l'enquesta són coneixedors de que hi ha aprofitament d'espècies vegetals silvestres a l'espai natural que gestionen i només un 10% han dit que ho desconeixen, aquests han estat el Parc del Montnegre i Corredor i Apf Massís del Garraf.

Val a dir que el 68% dels enquestats no han respòs.

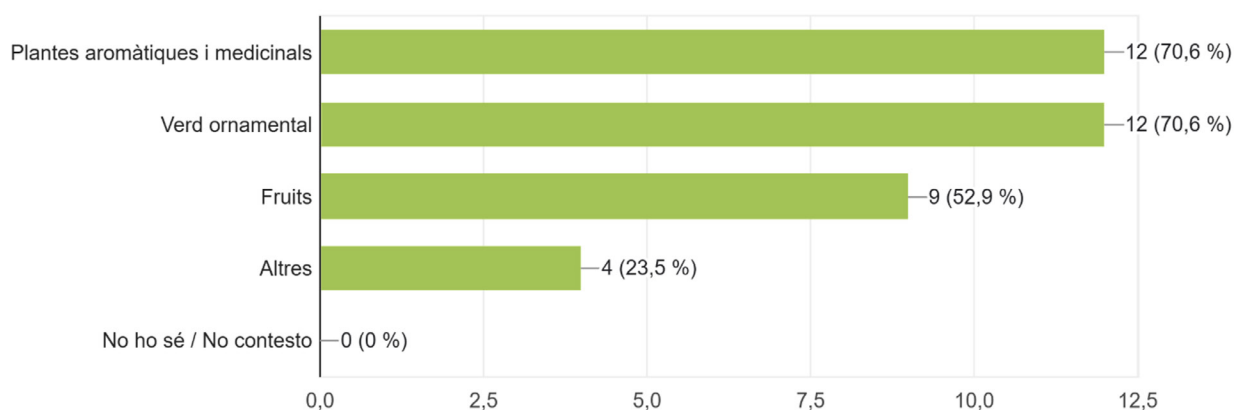

Gràfic 1. Coneixement de l'existència de recollida silvestre als diferents territoris.

Pregunta 2. Quina tipologia de plantes silvestres s'aprofiten?

- a) Plantes aromàtiques i medicinals
- b) Verd ornamental
- c) Fruits
- d) Altres

De les 18 respostes, les espècies que es recol·lecten per al seu ús com a plantes aromàtiques i medicinals i per a verd ornamental són les que més s'aprofiten, seguides de les que s'aprofiten pel fruit i d'altres (Gràfic 2). Com a "altres" s'indiquen el margalló (*Chamaerops humilis*) d'ús comestible i ornamental que se sol utilitzar en l'elaboració de productes artesans igual que el boix (*Buxus sempervirens*), l'espàrrec (*Asparagus* sp.) també com a comestible, el vesc i la molsa i el marfull puntualment considerats aquests tres últims com a verd ornamental. En el grup dels "fruits" es recull l'aranyoner (*Prunus spinosa*), per agafar els aranyons i elaborar licor, les gavarreres (*Rosa canina*), els ginebrons (*Juniperus communis*), els nabius (*Vaccinium myrtillus*), el noguer (*Juglans regia*) i també l'arboç (*Arbutus unedo*) pel fruit (cireretes de pastor). Com a "plantes aromàtiques i medicinals" una de la més recollida seria la farigola (*Thymus vulgaris*) i el romaní (*Salvia rosmarinus*) entre d'altres (pericó, lavanda i espígol, llo-rer, sajolida i saüc). De verd ornamental el llentiscle (*Pistacia lentiscus*), bruc (*Erica arborea*, *E. scoparia*) i arboç (*Arbutus unedo*) serien les espècies més destacades.

Gràfic 2. Grups de les diferents tipologies de plantes silvestres recol·lectades.

Pregunta 3. Indica quines de les següents espècies coneixeu que es recol·lecten al vostre territori i si l'aprofitament és comercial (grans volums) o domèstic

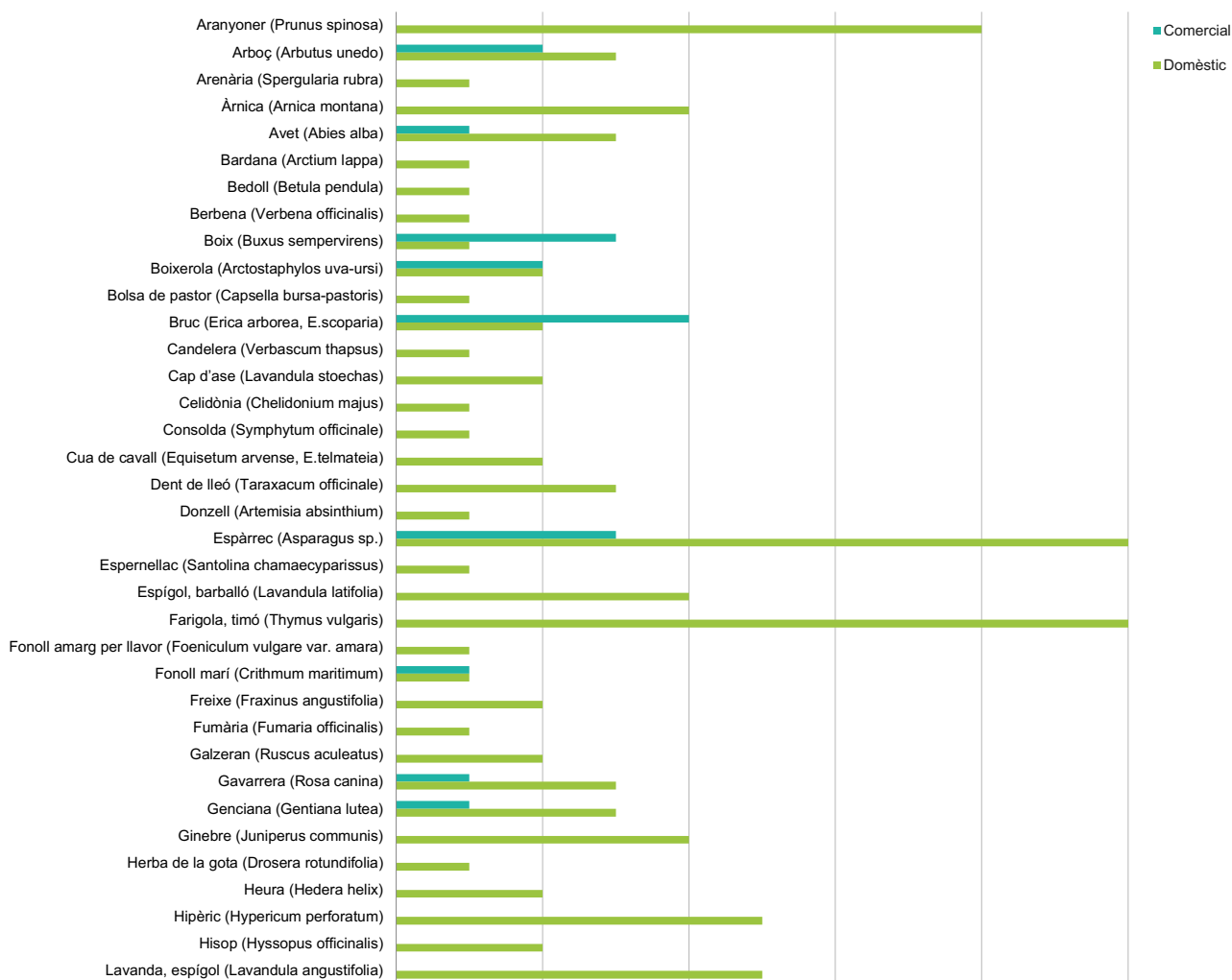
De la resposta a aquesta pregunta s'evidencia que amb una finalitat domèstica es recol·lecten 64 espècies botàniques diferents (Taula 2 en verd). Les aprofitades en un major nombre d'espais naturals són la farigola, l'espàrrec, l'aranyoner i el romaní, seguits del llorer, la sajolida, l'espígol o la lavanda, l'àrnica, el pericó i l'orenga.

Amb finalitat comercial (Taula 2 en blau) se'n recol·lecten 12 entre els quals llentiscle és el majoritari seguit del bruc, l'espàrrec, el boix i en llocs més localitzats l'arboç i la boixerola, i en menor nombre d'indrets la genciana, la gavarrera, el fonoll marí, l'avet, la sajolida i el salsufraji.

Aquestes respostes indiquen el nombre d'espais o el nombre d'enquestes on apareixen indicades aquestes espècies però no pas els volums recol·lectats. En principi, la recol·lecció comercial implica uns volums extrets de planta en un indret determinat molt superior a la recol·lecció domèstica i per tant, l'impacte, a priori, serà major.

Algunes espècies són molt localitzades en alguns indrets particulars (àrnica, orella d'os, té de roca, etc.), d'altres tenen una distribució i presència molt més àmplia i no són tan específiques. Els gestors dels espais naturals, els agents rurals, els guies i tècnics dels parcs i els pastors són uns molt bons coneixedors de les ubicacions de poblacions silvestres de les diferents espècies.

Taula 2. Espècies recollides amb finalitat comercial (Blau) i de forma domèstica (verd).

Pregunta 5. Pots indicar la periodicitat de l'aprofitament (esporàdic, anual, biennal, triennal, etc.)?

En general, totes les respostes comenten que la freqüència de recollecció és anual, tot i que quan la recollecció és comercial i en funció de l'espècie, són els propis recol·lectors els que es marquen una rotació i distribució espacial que pautarà la freqüència d'aprofitament.

Pregunta 6. Pots indicar si aquestes espècies tenen alguna regulació, plec de condicions o restricció?

De les espècies "recol·lectades" domèsticament o comercial només s'indica que la boixerola, l'àrnica i la gençana tenen algun tipus de regulació. La resta de restriccions estan fixades per l'espai on es recol·lecta, no pas per la pròpia espècie. En general però, s'ha còpsat una mica de confusió, sent molt generalitzada la creença que l'àrnica és una espècie protegida.

Pregunta 7. Quin tipus de recol·lectors realitzen aquest aprofitament silvestre comercial?

1. Grups de recol·lectors llogats per altri
2. Recol·lectors a compte propi
3. Agricultors que complementen el cultiu amb recol·lecció silvestre
4. Productors artesans (elaboren productes)
5. Altres

Els *recol·lectors a compte propi* són aquells que recol·lecten per a un ús domèstic. En el cas de que la recol·lecció és faci amb una finalitat comercial els *recol·lectors a compte propi* o són agricultors que complementen el cultiu amb recol·lecció (grup 3) o són productors artesans que elaboren productes finals (grup 4). Aquesta tipologia està molt lligada als Parcs Naturals on tenen identificats i caracterit-

zats una comunitat de persones artesanes que treballen amb herbes aromàtiques i medicinals per elaborar productes comercials.

També existeixen *recol·lectors a compte propi* que responen a encàrrecs de volums important de plantes silvestres d'alguna espècie determinada com ara la boixerola.

D'altra banda, existeix també la recol·lecció comercial de grans volums que es realitza per grups de recol·lectors llogats per altri sovint en condicions laborals de precarietat total com és el cas de la genciana i del verd ornamental.

Pregunta 8. Coneixes el destí comercial d'aquestes espècies vegetals recol·lectades?

Les respostes mostren que hi ha coneixement pel que fa a l'ús o destinació de les diferents espècies recol·lectades però no es coneix la cadena de valor ni la cadena d'aprovisionament de la majoria de les espècies.

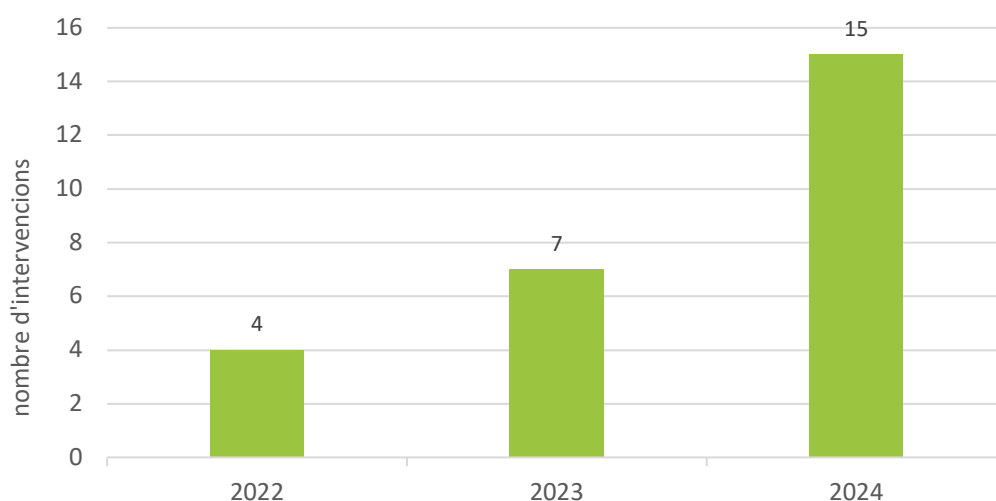
·Dades de les Forces i Cossos de Seguretat que operen a l'espai rural de Catalunya·

Que hi diu el SEPRONA

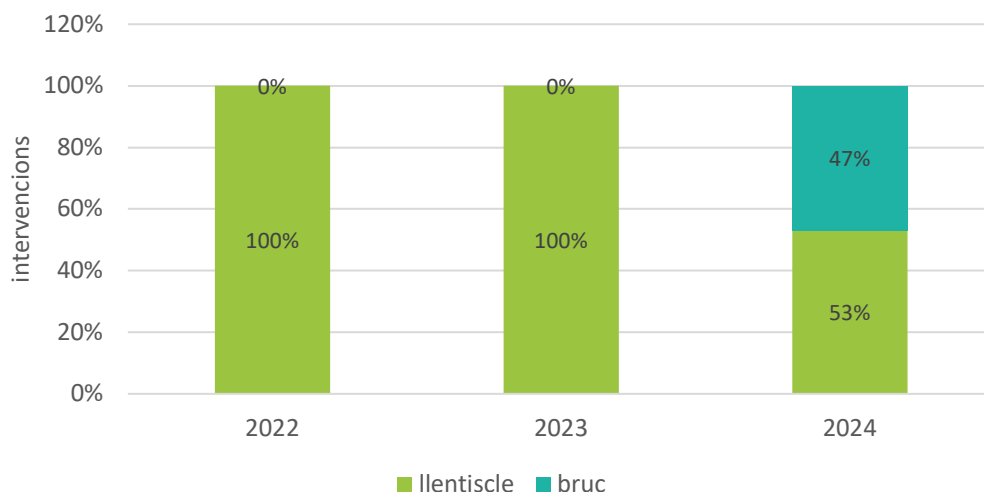
La UNIDAD DE PROTECCIÓN DE LA NATURALEZA (SEPRONA) del cos de seguretat de la Guardia Civil és el grup encarregat de vetllar pel medi natural. Les dades facilitades són de la naturalesa: "Intervenciones de plantas recolectadas en su medio natural de forma ilegal en Cataluña" i es refereixen a llentiscle i bruc.

Tal i com mostren els gràfics 3 i 4, el nombre d'intervencions en els últims anys s'ha anat incrementant en més d'un 275% i mentre al 2022 el 100% de les intervencions eren per recollida de llentiscle, al 2024 el 47% van ser per aprofitament de bruc sense cap permís de la propietat forestal.

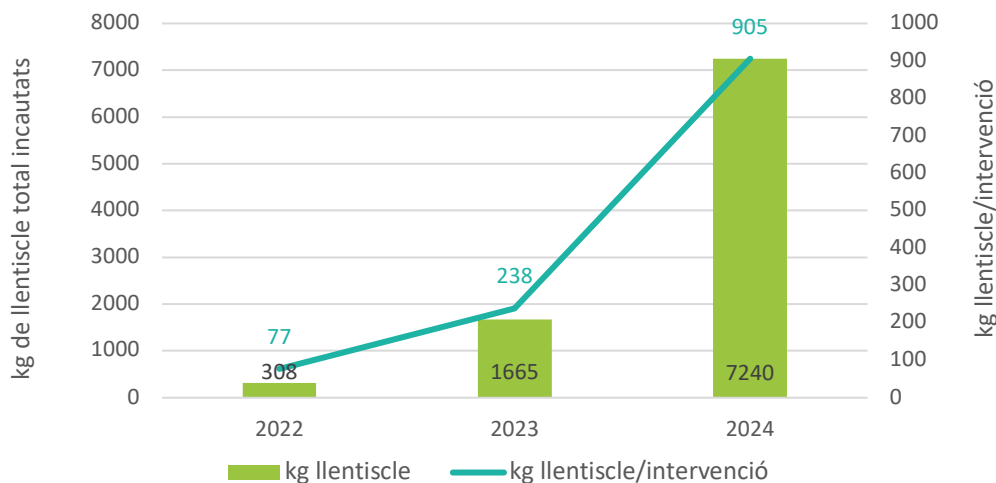
Pel que fa a la quantitat de llentiscle requisat en cadascuna de les intervencions, al gràfic 5 es pot veure que ha anat creixent any rere any sent al 2022 de 77 Kg de llentiscle per intervenció del SEPRONA i al 2024 de 905 kg.

Gràfic 3. Intervencions del Seprona per a la recollida de llentiscle i bruc del medi natural.

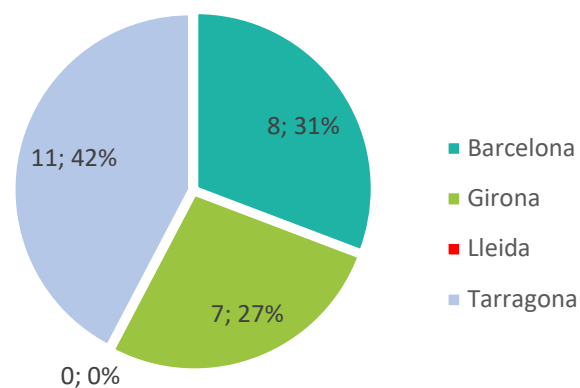
Gràfic 4. Intervencions del Seprona per a la recollida de llentiscle i bruc del medi natural.

Gràfic 5. Quantitat total i per intervenció del llentiscle incautat pel Seprona en aquests anys.

De les 26 intervencions realitzades a Catalunya durant els anys 2022, 2023 i 2024 com a *Intervenciones de plantas recolectadas en su medio natural de forma ilegal en Cataluña*, el 42% es van localitzar a Tarragona, el 31% a Barcelona i el 27% a Girona, sent les comarques del Baix Ebre i Garraf les que van tenir més intervencions del SEPRONA seguides del Tarragonès, Alt Penedès, Alt Camp i Vallès Occidental.

Aquesta diferència entre províncies potser es deu a la delimitació dels territoris d'actuació entre els diferents cossos de seguretat que operen al territori català.

Gràfic 6. Repartició per comarques de les intervencions realitzades pel SEPRONA relacionades amb la recollecció de llentiscle i bruc durant aquest últims tres anys.

Pel que fa a les actuacions realitzades pel SEPRONA relacionades amb l'aprofitament furtiu de llentiscle a les diferents comarques durant aquests 3 anys han estat 19 de les 26 (73%) i es veu que les comarques de Baix Ebre, Garraf i Tarragonès són les que han rebut més nombre d'intervencions (Figura 1).

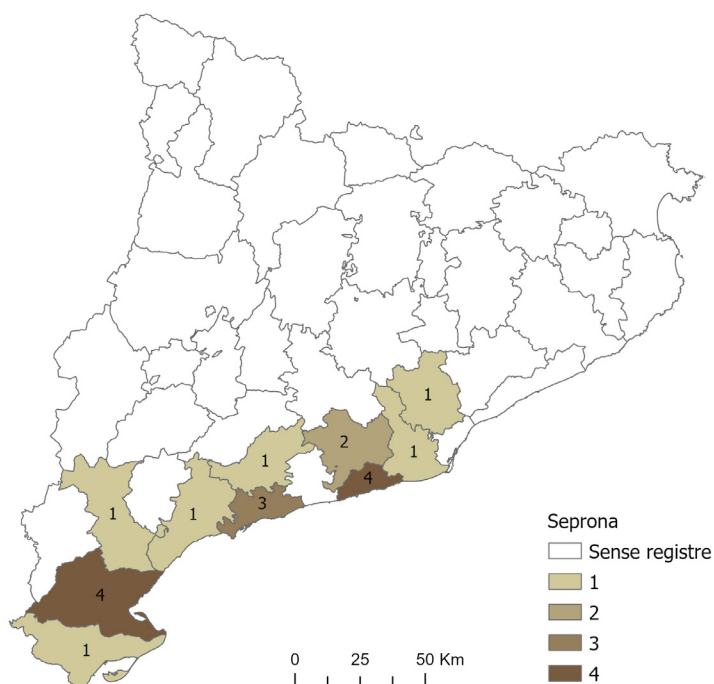
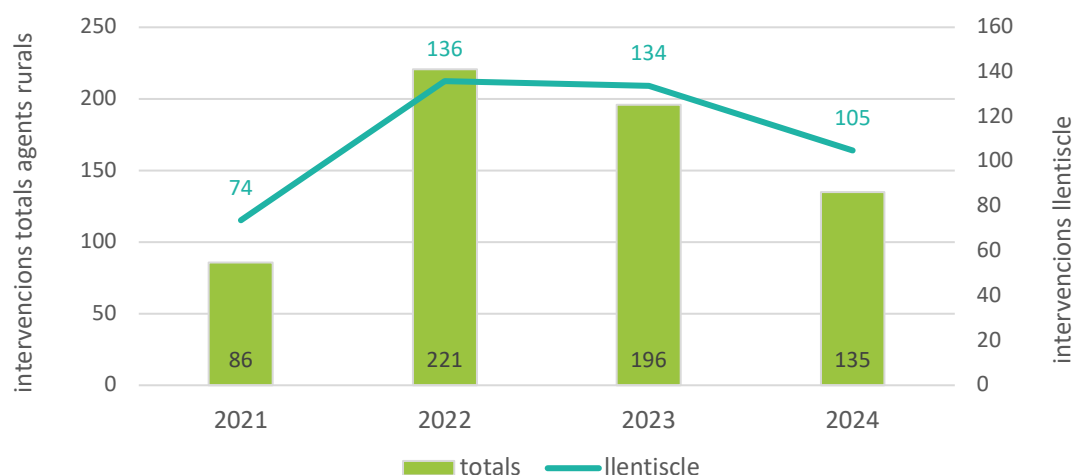

Figura 1: 19 actuacions realitzades pel SEPRONA a Catalunya durant els anys 2022-2024 degudes a la recollecció de llentiscle sense autorització en finques forestals (públiques i privades).

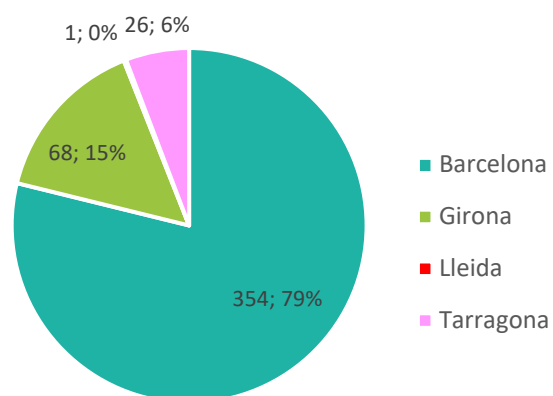
Què hi diuen els AGENTS RURALS

Les intervencions dels Agents Rurals degudes a l'aprofitament de l'lentiscle del medi natural durant aquests quatre últims anys ocupen una mitjana aproximada del 75% de la seva dedicació, sent del 86% al 2021, 61% al 2022, 68% al 2023 i 78% al 2024 (gràfic 7). La resta d'intervencions realitzades són per recollecció de boix grèvol, rompudes sense permís previ, també per recollecció de molses i galceran en propietat privada, per petits incendis, recollecció d'àrnica, tala d'arbrat sense permís previ, recollida de pinyes, inspeccions per a la recollida de tòfones i per al furtivisme de tòfones, aprofitament de verd nadalenc, abocaments de runa, gossos sense lligar, vigilància zones d'escalada, inspeccions d'arbres monumentals, etc.

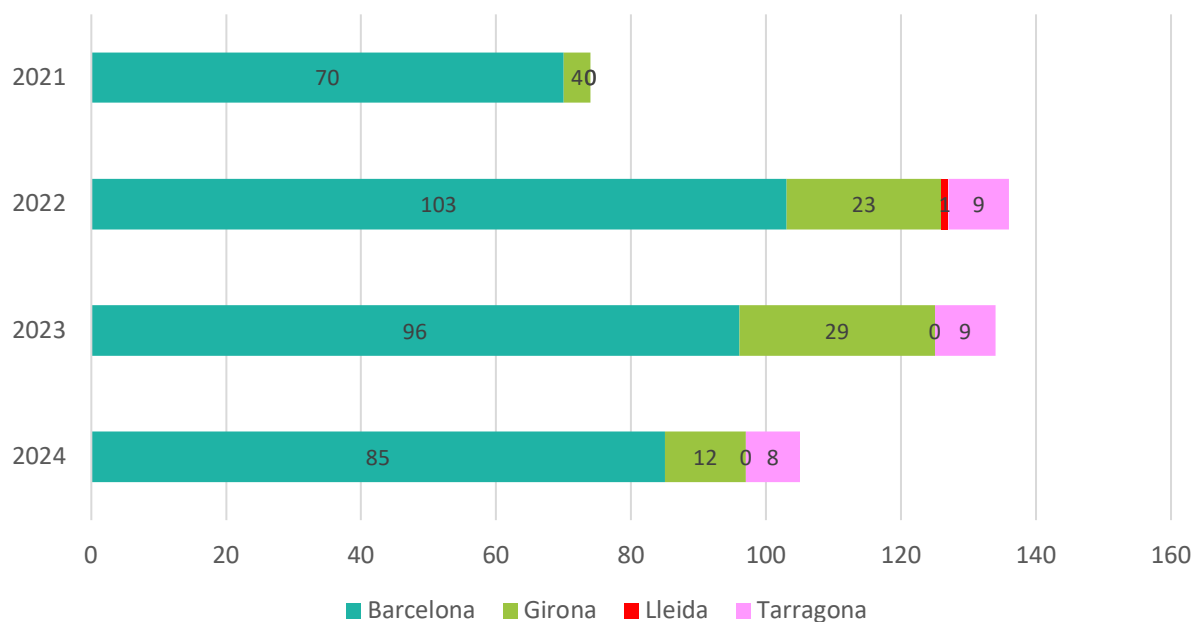

Gràfic 7. Nombre total d'intervencions i intervencions per recollecció de l'lentiscle realitzades aquests darrers anys pels agents rurals.

La suma d'intervencions aquests darrers quatre anys situa a Barcelona per davant de les altres províncies seguida de Girona i Tarragona (gràfic 8) i aquest patró es repeteix cada any (gràfic 9). Per comarques, ha estat el Bages amb 78 intervencions la comarca que ha registrat més intervencions per extracció de l'lentiscle durant aquest període, seguit de l'Alt Penedès amb 61, el Baix Llobregat amb 35, i al Vallès Occidental i al Vallès Oriental amb 28 i 23 respectivament.

Gràfic 8. Repartició per províncies de les intervencions realitzades pel Cos d'Agents Rurals relacionades amb la recollecció de l'lentiscle.

Gràfic 9. Nombre d'intervencions per recollecció de llentiscle per províncies i any registrades pels agents rurals.

Al territori, durant aquests 3 darrers anys (2022-2024) els agents rurals han fet 374 intervencions degudes a l'aprofitament de llentiscle sense cap autorització en finques forestals (públiques i privades) i s'observa que són les comarques de l'Alt Penedès i Bages les que han rebut major pressió d'aprofitament i on els agents rurals han estat més requerits (Figura 2).

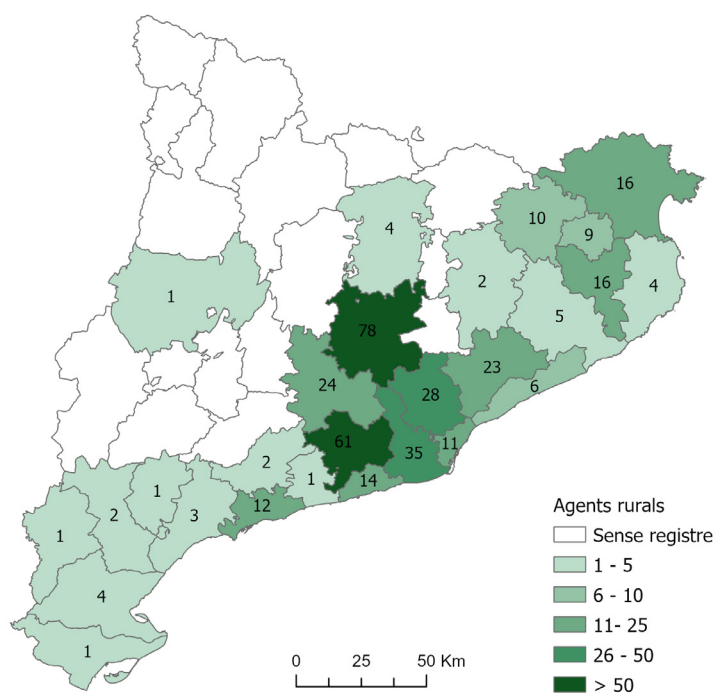

Figura 2: 374 actuacions realitzades pels AGENTS RURALS a Catalunya durant els anys 2022-2024 degudes a la recollecció de llentiscle sense autorització en finques forestals públiques i privades.

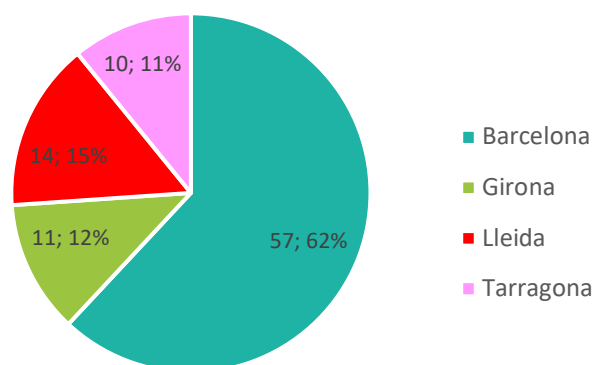

Què hi diuen els Mossos d'Esquadra?

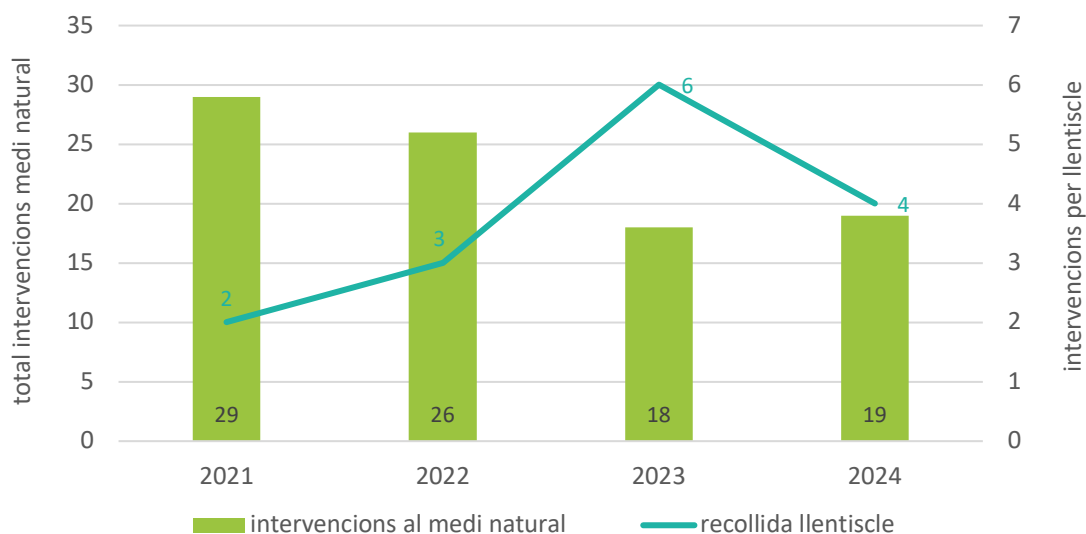
Pel que fa als Mossos, les actuacions realitzades per les Unitats Regionals de Medi Ambient (URMA) durant els anys 2021, 2022, 2023 i 2024 degut a diferents accions a les diferents províncies, queden recollits al gràfic 10, sent també la província de Barcelona la que registra més actuacions.

Concretament degut a l'extracció de llentiscle (gràfic 11), al 2021 va representar el 7% de les intervencions, al 2022 el 12%, al 2023 el 33% i al 2024 el 21%.

Les altres causes de les actuacions que fa la URMA a Catalunya són recollecció de pinyes, tala d'arbres, interrupcions de camins i GR, ampliació de camins o obertura de corriols, incendis forestals, plantacions de marihuana, acampades i d'altres activitats lúdiques, recollecció de bruc, garrofes, teix, vesc, tòfones i pi blanc, etc.

Gràfic 10. Intervencions per províncies realitzades per la URMA (Mossos d'Esquadra) relacionades amb diferents accions durant els últims 4 anys.

Gràfic 11. Intervencions al medi natural i específicament per aprofitament de llentiscle realitzades per la URMA a Catalunya durant aquests 4 últims anys.

Al territori, durant aquests 3 darrers anys (2022-2024) els mossos han fet 13 intervencions degudes a l'aprofitament de llentiscle sense cap autorització en finques forestals, sent les comarques del Barcelonès i Baix Camp allà on han concentrat les seves actuacions (Figura 3).

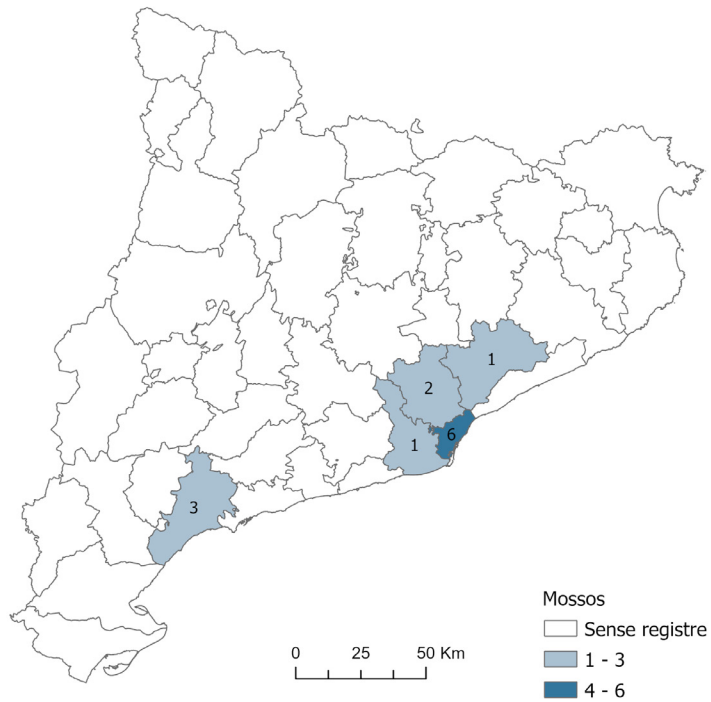

Figura 3: 13 actuacions realitzades pels MOSSOS D'ESQUADRA (Unitat de la UMA) a Catalunya durant els anys 2022-2024 degudes a la recollecció de llentiscle sense autorització en finques forestals.

En total a Catalunya són els Agents Rurals els que han registrat major nombre d'intervencions i sumant tots els tres cossos es veu que les comarques amb major pressió de recollecció furtiva de llentiscle són el Bages i l'Alt Penedès on es concentren el 19% i 16% del total d'actuacions que fan tots els cossos de l'autoritat responnent a requeriments de propietaris i gestors forestals públics i privats.

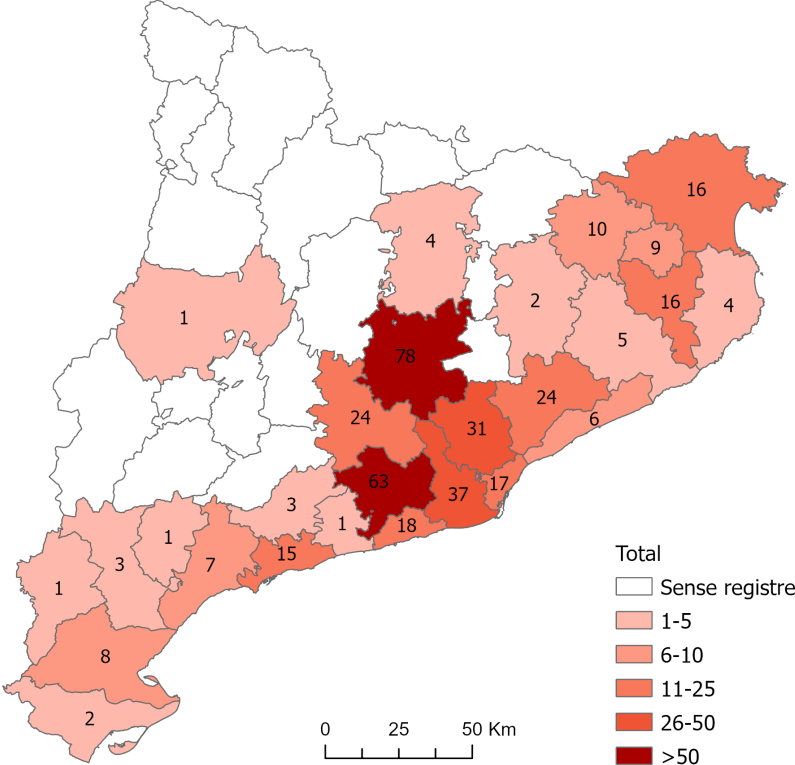

Figura 4: actuacions realitzades pel conjunt dels cossos de seguretat que operen a Catalunya durant els anys 2022-2024 responnent a requeriments de la propietat o gestores dels espais forestals públics i privats.

Què hi diuen els recollectors?

Segons les estadístiques del CCPAE, les principals zones on va tenir lloc recollecció silvestre certificada en ecològic el 2024 va ser a la comarca de l'Alt Urgell (80 ha) i Baix Camp (18 ha) (Figura 5). Al gràfic 12, s'observa que entre els anys 2017 i 2020 hi havia 1.385,82 ha destinades a l'aprofitament de gavarrera (*Rosa canina*), activitat que va desaparèixer el 2021 degut al tancament de l'empresa Gratacool. De la resta de productes identificats hi ha el romaní, l'espígol, l'orenga, el timó, l'ortiga, la sàlvia, el llorer i el marduix, tot i que les superfícies més importants són de PAM diverses (variable entre 17 i 773 ha de superfície silvestre). El 2024 destaquen la recollecció de PAM sense definir (80 ha), timó (19,36 ha) i espígol (7,66 ha).

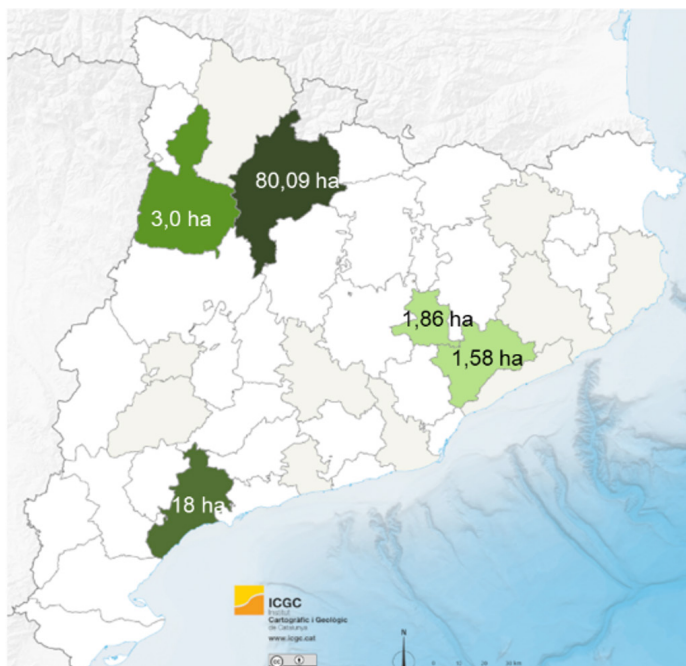
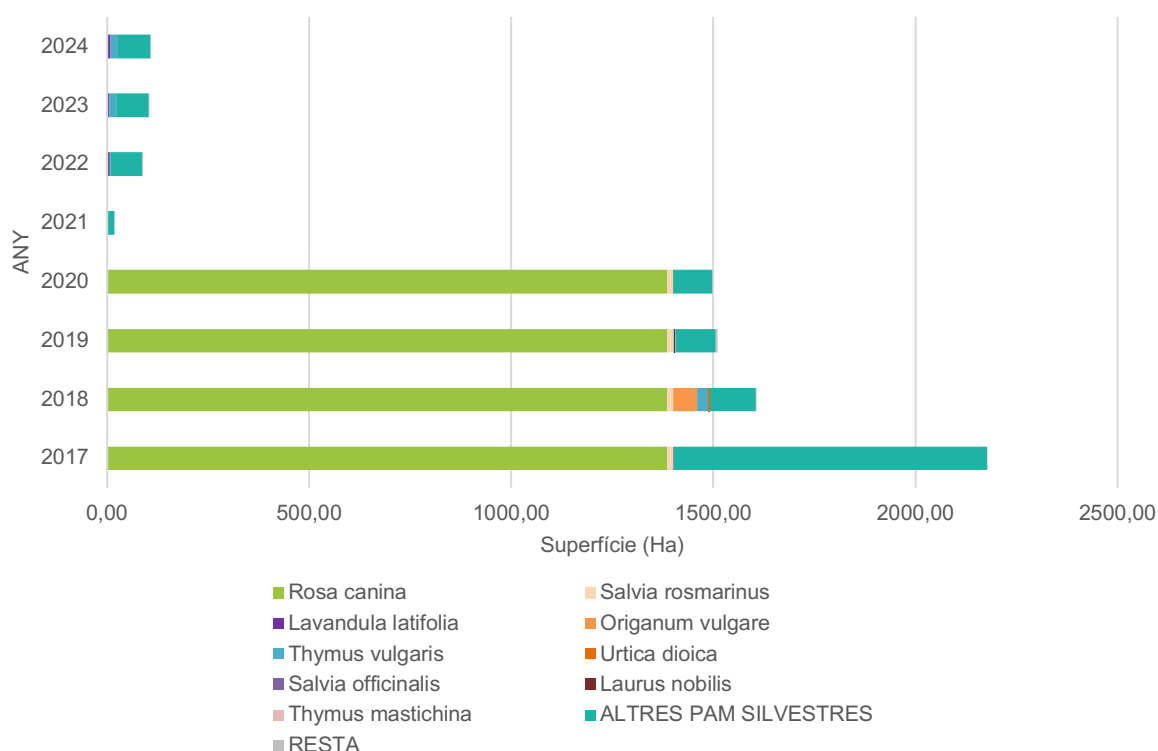
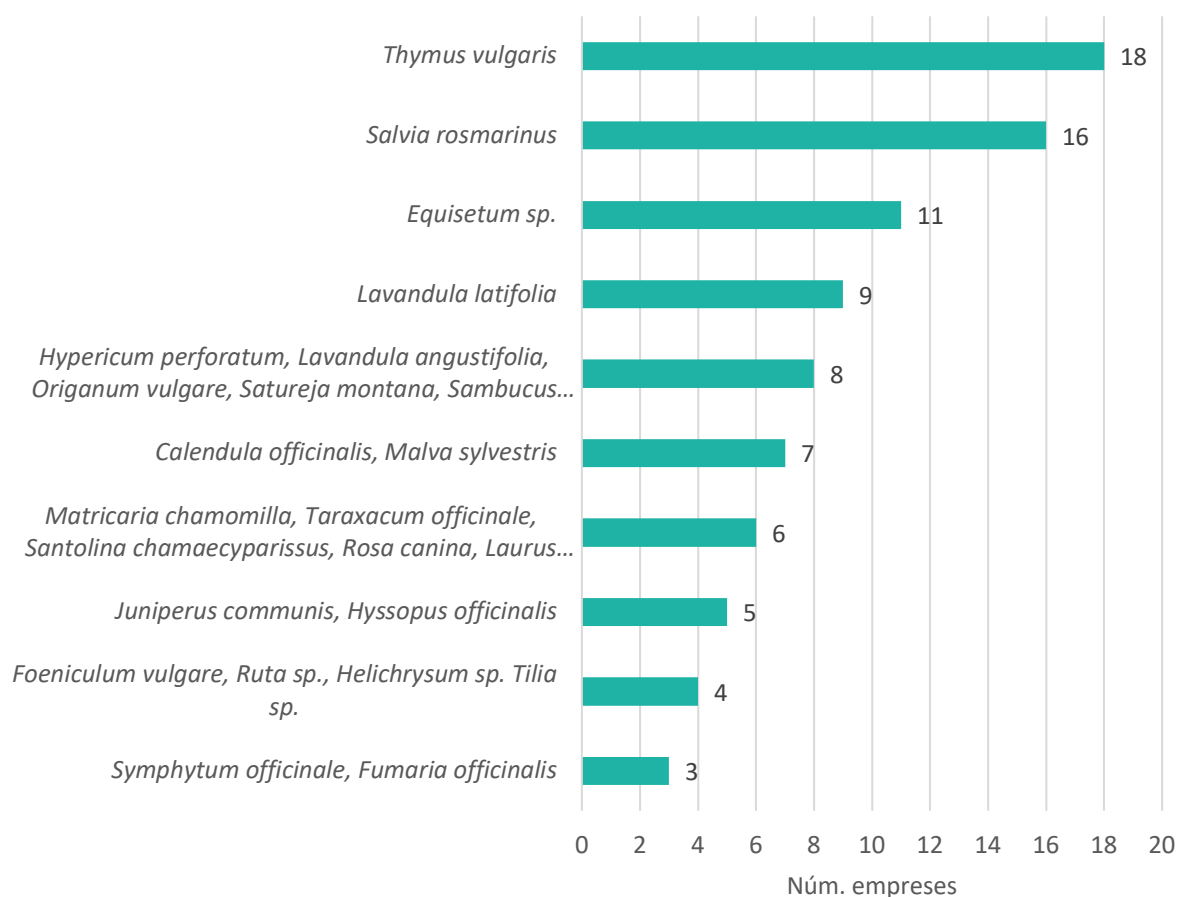

Figura 5: principals zones de recollecció silvestre de PAM a Catalunya en ecològic l'any 2024.

Gràfic 12. Principals espècies de PAM silvestres certificades en ecològic a Catalunya en els darrers 10 anys (Font: Elaboració pròpia en base a les estadístiques del CCPAE)

D'altra banda, el *Directori de Productors de PAM a Catalunya* (<https://directori-pam.ctfc.cat/>), ens ofereix dades de tipus de producció que realitzen els productors registrats en aquesta plataforma. Actualment hi ha **65 persones inscrites** (amb dades públiques de 56 productors). El principal tipus de producció realitzat és cultiu a l'aire lliure (80% dels productors), essent també destacable la **recol·lecció silvestre** (33,8% dels productors). Pel que fa a les espècies recollides del medi natural destaquen el timó (*Thymus vulgaris*), el romaní (*Salvia rosmarinus*), la cua de cavall (*Equisetum* sp.) i l'espígol (*Lavandula latifolia*) (gràfic 13).

Gràfic 13. Principals espècies recollides pels productors inscrits al Directori de productors de PAM a Catalunya

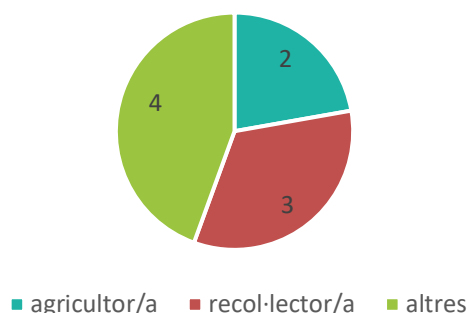
A més de l'anterior enquesta, també es va repartir un qüestionari a empreses que es pensava que realitzaven recol·lecció silvestre.

A partir de les bases de dades del CCPAE, del Directori de Productors, del Directori d'Eixarcolant i llistes d'artesans dels parcs naturals, es van identificar 110 persones físiques i/o jurídiques, de les quals 6 van esmentar que no realitzaven recol·lecció silvestre i 11 no es van poder contactar. De les 93 empreses restants, van contestar el qüestionari 9 persones (9,3%). Tanmateix, no es va poder contactar cap empresa comercialitzadora de llentiscle (*Pistacia lentiscus*).

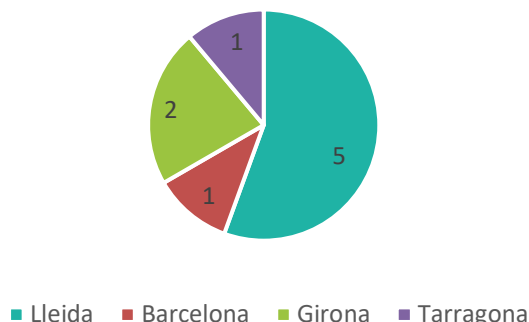
Els resultats obtinguts de les respostes rebudes va ser el següent:

- Només 3 de les 9 persones van indicar que es dedicaven a la recol·lecció silvestre de forma professional i la resta només de forma casual, havent 2 que són agricultores i 4 no ho va indicar (Gràfic 14). Del total, un 66,7% són autònoms. La gran majoria (66,7%) es van crear entre el 2000 i el 2010, un anteriorment i 2 posteriorment.

- Més de la meitat de les persones enquestades (5 dels 9) estan situades a la província de Lleida, 2 a Girona, 1 a Barcelona i una altra a Tarragona, fent normalment la recollecció al seu territori (Gràfic 15).
- Només 1 de les persones fa recollecció per a la indústria, mentre que la majoria declara fer recollecció artesanal i petites transformacions, havent 3 que tenen la certificació del CCPAE i 3 la marca de Venda de proximitat. Esmenten que a recollir normalment van sols o en parella, a excepció del recol·lector industrial que contracta equips de recol·lectors més grans.
- El 89% (8 dels 9 enquestats) recollecten romaní (*Salvia rosmarinus*), seguit en importància pel timó (*Thymus vulgaris*) en un 56% (5 persones), la sajolida (*Satureja montana*) en un 44% dels casos (4 persones) i l'hisop (*Hyssopus officinalis*) amb un 33% (3 persones) (Gràfic 16). Altres espècies citades són:
  - ✓ 2 cites: *Foeniculum vulgare*, *Helichrysum stoechas*, *Hypericum perforatum*, *Papaver rhoeas*.
  - ✓ 1 cita: *Abies alba*, *Betula pendula*, *Calendula arvensis*, *Juglans regia*, *Juniperus communis*, *Origanum vulgare*, *Pinus sp.*, *Populus nigra*, *Prunus spinosa* i *Sambucus nigra*.
- De les espècies més populars, s'han registrat 285,5 kg de pes fresc de summitat de romaní recollit (47,6 kg per recol·lector), 85,5 kg de summitat florida de timó (21,4 kg per recol·lector) (Gràfic 17). D'altra banda, hi ha espècies que un sol recol·lector s'aprofita quantitats importants:
  - ✓ *Prunus spinosa* (fruit): 200 kg.
  - ✓ *Pinus sp.* (fulla): 170 kg
  - ✓ *Juglans regia* (fruit): 160 kg.
  - ✓ *Satureja montana* (fulla): 75 kg
  - ✓ *Papaver rhoeas* (flor): 25 kg.

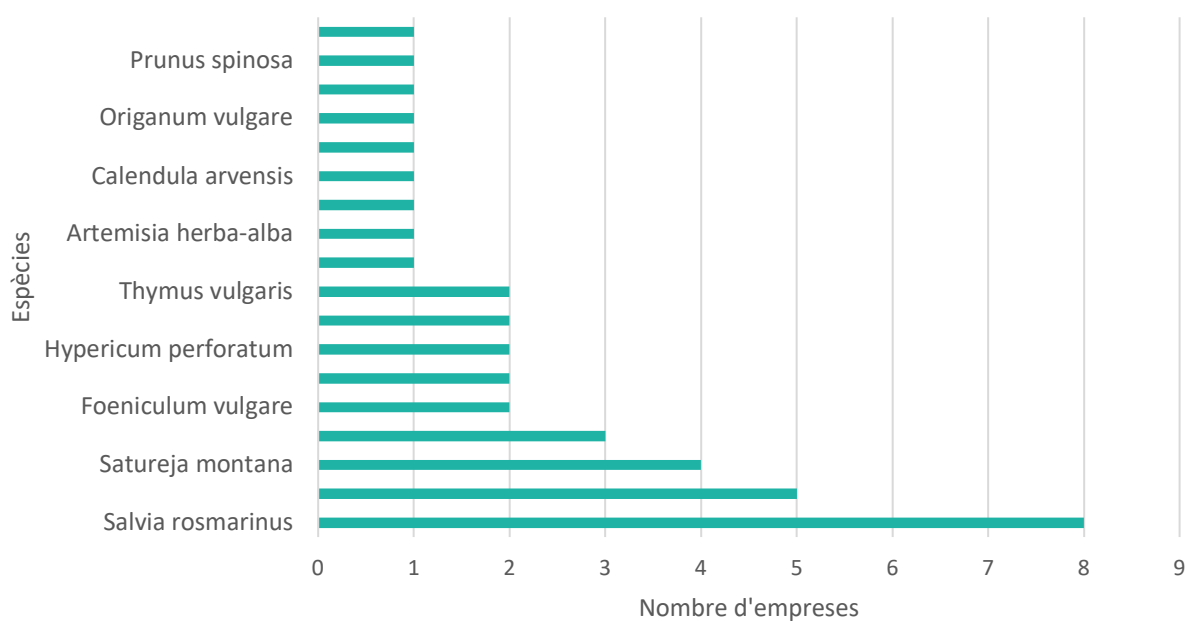

Gràfic 14. Ocupació de les empreses que fa recollecció silvestre de PAM.

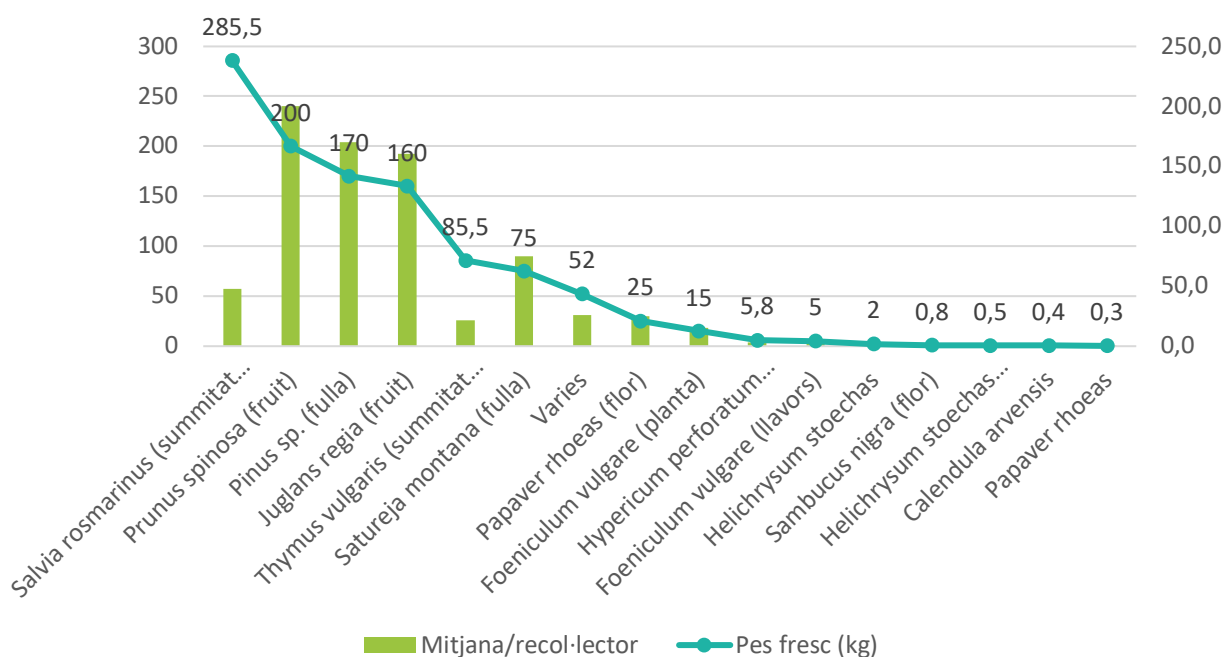

Gràfic 15. Localització dels recol·lectors.

Gràfic 16: nombre d'operadors-recol·lectors que recol·lecten del medi natural cadascuna de les diferents espècies.

Gràfic 17: Quantitat recol·lectada de cada espècie total i per a cada recol·lector.

Les empreses elaboren principalment productes alimentaris (5 del 9 enquestats), productes medicinals (3), licors (2), així com també productes de decoració floral, encensos i espelmes (1), o productes cosmètics (1).

L'empresa que realitza recollecció per la indústria aprofita les següents espècies a diferents províncies (Girona, Lleida i Tarragona) amb destinació al sector de la licoreria: *Prunus spinosa*, *Juglans regia*, *Artemisia herba-alba* i *Papaver rhoeas*.

**Interreg
POCTEFA**

Cofinanciado por
la UNIÓN EUROPEA

Cofinancé par
l'UNION EUROPÉENNE

